

РЕЙ БРЕДЪРИ ТЕ БЯХА СМУГЛИ И ЗЛАТООКИ

Превод от английски: Лидия Цекова-Маринова, 1985

chitanka.info

Металният корпус на ракетата бързо изстиваше от ветровете над ливадата. Капакът се изду и с пукот се отвори. От нейната напомняща часовников механизъм вътрешност пристъпиха навън мъж, жена и три деца. Останалите пътници се отдалечиха с шепот нататък из марсианската ливада и оставиха мъжа сам със своето семейство.

Той усети как вятърът запърха в косата му и отделните тъкани на тялото му се изопват, като че стоеше в центъра на някакъв вакуум. Жена му пред него потрепера. Децата — малки семенца, можеха всеки миг да бъдат засети в която и да е област на Марс.

Децата погледнаха към него. Лицето му бе мрачно.

— Какво има? — попита жена му.

— Да се качваме обратно.

— Да се върнем на Земята?

— Да! Слушай!

Вятърът виеше, стенеше. Всеки миг въздухът на Марс можеше да изтръгне душата му, както бива изсмукан костният мозък от бяла кост.

Той погледна към марсианските хълмове, които времето бе заоблило с разрушителния напор на годините. Видя древните градове, изоставени, да лежат като крехки детски кости сред развълнуваните езера от трева.

— Не губи кураж, Хари — каза жена му. — Твърде късно е. Пропътували сме поне шестдесет и пет милиона мили, дори повече.

Трите русокоси деца закрепяха нагоре към дълбокия купол на марсианското небе. Никой не отговори, само вятърът връхлиташе с вой в жилавата трева.

Той вдигна багажа в скованите си от хлад ръце.

— Ето, тръгваме — каза той, един човек, застанал на брега на морето, готов да нагази в него и да се удави.

Те влязоха в града.

Фамилията им беше Битъринг. Хари и жена му Кора; Тим, Лора и Дейвид. Те си построиха малка бяла къщичка и си правеха хубави закуски там, но страхът никога не ги напусна. Той присъстваше у мистър Битъринг и мисис Битъринг — трети неканен гост във всеки среднощен разговор, при всяко пробуждане сутрин.

— Чувствувам се като кристалче сол — казваше той често, — в планински поток, което водата размива. Не сме родени тук. Ние сме земни хора. Това е Марс. Той е за марсианците. За бога, Кора, да си купим билети и да се връщаме у дома.

Но тя само поклащаше глава.

— Един ден атомната бомба ще унищожи Земята. А тук ще оцелеем.

— Ще оцелеем, ала обезумели.

„Тик-так, седем часът — пропя часовникът, — време за ставане.“

И те станаха.

Нещо го подтикваше всяка сутрин да проверява всичко: топлатата камина, червените мушката в саксиите — прецизно, като че ли очакваше нещо да не е в ред. Сутрешният вестник току-що бе пристигнал със земната поща в шест. Ракета от Земята. Той разчупи печата и опря вестника в чинията със закуската си. Опитва се да изглежда весел.

— Век на колониите — заяви той. — Е, след още една година ще има милион земляни на Марс. Големи градове, всичко! Казвах, че ще се провалим. Казвах, че марсианците ще се противопоставят на нашето нашествие. Но намерихме ли тук някакви марсианци? Ни една жива душа! О, намерихме опустелите им градове, но в тях няма никой. Така ли е?

Ураганен вятър се изви над къщата. Когато прозорците престанаха да дрънчат, мистър Битъринг преглътна и погледна децата.

— Не зная — каза Дейвид. — Може би наоколо има марсианци, които ние не виждаме. Понякога през нощта ми се струва, че ги чувам. Чувам вятъра. Пясъка, навяван по прозореца ми. Хваща ме страх. И виждам онези градове там, горе в планината, където много отдавна са живели марсианците. Струва ми се, че виждам неща, които се движат из тези градове, папа. Чудя се дали тези марсианци нямат нищо против, че живеем тук. Чудя се дали няма да ни сторят нещо, задето сме дошли тук.

— Глупости! — Мистър Битъринг погледна навън през прозорците. — Ние сме добри, скромни хора.

Той погледна децата си.

— Във всеки мъртъв град има някакви призраци. Спомени, искам да кажа.

Загледа се към хълмовете.

— Виждате стълба и се чудите как са изглеждали марсианците, които са се изкачвали по нея. Виждате марсиански рисунки и се чудите как е изглеждал художникът. Създавате във въображението си един малък призрак от спомена за тях. Съвсем естествено е. Въображение.

Той млъкна.

— Не сте бродили горе из онези развалини, нали?

— Не, папа.

Дейвид бе вперил поглед в обувките си.

— Гледайте да стоите настрана от тях. Подай ми конфитюра.

— И все пак — каза малкият Дейвид — обзалагам се, че ще се случи нещо.

Нещо се случи още същия следобед.

Залитайки, Лора вървеше по улицата и плачеше. Спусна се с невиждащи очи към верандата.

— Майко, татко... войната, Земята! — изхлипа тя. — Току-що се получи съобщение по радиото. Атомни бомби са паднали в Ню Йорк! Всички междупланетни ракети са взривени. Няма да има повече ракети за Марс, никога!

— О, Хари!

Майката се вкопчи в съпруга си и дъщеря си.

— Сигурна ли си, Лора? — попита тихо бащата.

Лора хлипаше.

— Сега завинаги ще останем на Марс, завинаги.

Дълго време се чуваше само вятърът в късния следобед.

„Сами, помисли си Битъринг. Само хиляда сме тук. Няма обратен път. Няма. Няма.“

Пот се лееше от лицето, ръцете и тялото му; той бе облян целият в пожара на своя страх. Искаше му се да удари Лора, да извика:

— Не, лъжеш! Ракетите ще се върнат!

Вместо това той притисна главата ѝ, погали я и каза:

— Ракетите ще долетят отново... някой ден.

— След пет години, навярно. Нали толкова трябват, за да се построи една ракета? Татко, татко, какво ще правим сега?

— Ще си гледаме работата, разбира се. Ще отглеждаме култури, деца. Ще чакаме. Ще оставим нещата да си текат, докато свърши войната и ракетите долетят пак.

На верандата се появиха двете момчета.

— Деца — каза той, като гледаше над главите им, — трябва да ви кажа нещо.

— Знаем — промълвиха те.

Битъринг отиде в градината, за да остане сам със своя страх. Докато ракетите тъчаха сребърни паяжини в пространството, успяваше да се примири с Марс. Защото винаги си повтаряше: „Утре, ако поискам, мога да си купя билет и да се върна на Земята.“

Но сега паяжината я нямаше, ракетите лежах, превърнати в купища отпадъци от разтопено желязо и изкривени пружини. Хората от Земята бяха изоставени на неизвестностите на Марс, на вихрушките от сиво-кафяв прах и опияняващия въздух, за да бъдат опечени като джинджифилови курабийки през марсианските лета, да бъдат консервирани като хранителни запаси от марсианските зими. Какво щеше да се случи с него, с останалите? Това беше мигът, очакван от Марс. Сега той щеше да ги погълне.

Падна на колене в цветната леха, стиснал лопата в разтрепераните си ръце.

„Да работя, помисли си той, да работя и да забравя.“

Той отмести поглед от градината към планините на Марс. Сети се за величествените древни марсиански имена, които някога са украсявали тези върхове. Земните хора, дошли от небето, се взирали в хълмовете, реките, марсианските морета, останали безименни въпреки имената си. Някога марсианците са строили градове, дали са им имена; изкачили планините — дали им имена; преплували морета — дали им имена. Планините изчезнали, моретата пресъхнали, градовете се срутили. Независимо от това земните жители изпитвали мълчалива вина, задето са измислили нови имена на тези древни хълмове и долини.

И все пак човекът живее със символи и етикети. Имената били дадени.

Мистър Битъринг се почувствува съвсем самотен в своята градина под марсианското слънце — наведен там, зает със засаждането на земни цветя в една чужда почва.

„Мислй. Не преставай да мислиш. За разни неща. Забрави за Земята, за атомната война, за разрушените ракети.“

Плувна в пот. Огледа се наоколо. Никой не го наблюдаваше. Махна вратовръзката си.

„Твърде смело, помисли си той. Първо сваляш сакото си, а сега — вратовръзката.“

Той внимателно я окачи на една праскова, която бе донесъл като фиданка от Масачузетс.

Върна се отново към размислите си за имената и планините. Земните хора бяха променили имената. Сега на Марс съществуваха долината Хормел, морето Рузвелт, хълмовете Форд, платото Вандърбилт, реката Рокфелер. Не беше правилно. Американските заселници бяха проявили повече мъдрост, като използваха древните индиански имена на прерии: Уисконсин, Минесота, Айдахо, Охайо, Юта, Милуоки, Уокеган, Осео. Стари имена, със стар смисъл.

Вторачил безумен поглед в планините, той тревожно си мислеше:

„Там горе ли сте? Всички вие, мъртви марсианци? А ето ни и нас — сами, изолирани. Слезте долу, прогонете ни! Ние сме безпомощни!“

Вятърът посипа дъжд от цветчетата на прасковата.

Той погледна почернялата си от слънцето ръка, нададе тих вик. Докосна цветчетата, вдигна ги. Обърна ги, заопипва ги отново и отново. После извика жена си:

— Кора!

Тя се показа на прозореца. Той изтича при нея.

— Кора, тези цветчета!

Тя ги заразглежда.

— Виждаш ли? Различни са. Те са се изменили! Вече не са цветчета на праскова!

— Струва ми се, че са наред — каза тя.

— Не са. Не са в ред! Не мога да кажа защо. Допълнително цветче, листенце... нещо... цвят, мирис!

Децата изтичаха навън тъкмо навреме, за да видят как баща им се суети из градината, изтръгва репичките, лука и морковите от лехите

им.

— Кора, ела виж!

Те си подаваха един на друг лука, репичките, морковите.

— Приличат ли на моркови?

— Да... не...

Тя се поколеба:

— Не знам.

— Изменили са се.

— Може би.

— Но ти виждаш, че са променени! Лук, но не точно лук, моркови, но не съвсем. Опитай: същите и все пак различни. Помириши: не е както обикновено.

Той усети как сърцето му блъска в гърдите. Бе уплашен. Зарови пръсти в почвата.

— Кора, какво става? Какво е това? Трябва да бягаме оттук!

Той се затича из градината. Заопипва всяко дърво.

— Розите. Розите. Цветът им става зелен.

И те стояха, загледани в зелените рози.

А два дни по-късно Тим дотича:

— Елате да видите кравата. Доях я и го видях. Хайде де!

Те стояха под навеса и гледаха своята единствена крава.

На главата ѝ се бе показал трети рог.

А ливадата пред къщата съвсем неусетно и бавно се оцветяваше с цвета на пролетни теменужки. Семена от Земята, но поникваше трева с лек виолетов оттенък.

— Трябва да се махаме — каза Битъринг. — Ще изядем тези неща и тогава ние ще се преобразим... кой знае в какво. Не мога да допусна да се случи. Остава ни само едно. Да изгорим тази храна!

— Тя не е отровна.

— Отровна е. Недоловимо, съвсем недоловимо. Мъничко. Съвсем, съвсем мъничко. Не трябва да я докосваме.

Той ужасен погледна къщата.

— Дори къщата. Вятърът е направил нещо с нея. Въздухът я е обгорил. Мъглата през нощта. Дъските всичките са се деформирали. Тя не е вече къща на хора от Земята.

— О, това твое въображение!

Той облече сакото и сложи вратовръзката си.

— Отивам в града. Трябва да направим нещо. Ще се върна.
— Почакай, Хари! — извика жена му.
Но него вече го нямаше.

В града, върху сенчестите стъпала на бакалницата, мъжете седяха с ръце върху коленете си и разговаряха със забележително спокойствие и непринуденост.

На мистър Битъринг му се прииска да стреля във въздуха.

„Какво правите, глупаци такива! — помисли си той. — Седите си тук! Чули сте новината: приковани сме към тази планета. Е, размърдайте се! Не сте ли уплашени? Не се ли боите? Какво ще правите?“

— Здравей, Хари — поздравиха го всички.

— Вижте какво — каза им той. — Чули сте новината онзи ден, нали?

Те кимнаха и се засмяха.

— Разбира се, разбира се, Хари.

— Какво ще правите?

— Какво ще правим ли, Хари? Какво бихме могли да направим?

— Да построим ракета, ето какво!

— Ракета ли, Хари? За да се върнем в онази бъркотия? О, Хари!

— Но на вас *би трябвало* да ви се иска да се върнете. Забелязахте ли цветчетата на прасковата, лука, тревата?

— Ами да, Хари, май забелязахме — обади се един от мъжете.

— Не ви ли плаши това?

— Не си спомням да ме е изплашило... много, Хари.

— Идиоти!

— Ех и ти, Хари!

На Битъринг му се прииска да заплаче.

— Трябва да се заловите за работа заедно с мен. Ако останем тук, всички ще се променим. Въздухът... Не помирисвате ли? Нещо във въздуха. Марсиански вирус може би; някакво семе или цветен прашец. Послушайте ме!

Те се бяха втренчили в него.

— Сам — обърна се той към един от тях.

— Да, Хари?

— Ще ми помогнеш ли да построя ракета?

— Хари, имам цял куп железария и няколко чертежа. Ако искаш да работиш в моята работилница върху ракетата, добре дошъл си. Ще ти продам метала за петстотин долара. Ако работиш сам, ще можеш да конструираш съвсем хубавичка ракета за около тридесет години.

Всички се изсмяха.

— Не се смейте.

Сам го гледаше развеселен, с мълчалива насмешка.

— Сам — промълви Битъринг. — Очите ти...

— Какво им е, Хари?

— Не бяха ли сиви?

— Ами... е, не си спомням.

— Бяха, нали?

— Защо питаш, Хари?

— Защото сега са жълтеникави.

— Така ли, Хари? — произнесе нехайно Сам.

— И си по-висок и по-слаб...

— Може и да си прав, Хари.

— Сам, не би трябвало да имаш жълти очи.

— Хари, а какъв цвят очи имаш ти? — попита Сам.

— Очите ми ли? Сини са, разбира се.

— Заповядай, Хари.

Сам му подаде джобно огледалце.

— Погледни се.

Мистър Битъринг се поколеба, после вдигна огледалцето към лицето си.

Виждаха се мънички, съвсем смътни златисти петънца, разпръснати в синьото на очите му.

— Я виж какво направи! — възкликна Сам миг по-късно. — Счупи ми огледалото.

Хари Битъринг влезе в работилницата и започна да строи ракетата. Мъжете стояха пред отворената врата, разговаряха и се шегуваха, без да повишават гласове. От време на време му помагаша да вдигне нещо. Но предимно се мотаеха и го наблюдаваха с жълтеникавите си очи.

— Време е за вечеря, Хари — казаха те.

Жена му се появи с вечерята в плетена кошница.

— Няма да я пипна — каза той. — Ще ям само от дълбоко замразените запаси. Храна, която е донесена от Земята. Нищо от нашата градина.

Жена му стоеше и го наблюдаваше.

— Не можеш да построиш ракета.

— Някога, когато бях на двадесет години, работех в една работилница. Познавам метала. Веднъж да започна и другите ще ми помогнат — каза той, без да я погледне, като разпъваше чертежите.

— Хари, Хари — промълви тя безпомощно.

— Трябва да се измъкнем, Кора. Трябва!

Нощите се изпълваха от вятъра, задухал надолу из пустото, озарено от лунна светлина море от ливади край малките, бели, подобни на шахматни фигурки градове, които лежаха от дванадесет хиляди години в плитчините. В селището на земляните домът на Битъринг се разтърси от осезаема промяна.

Легнал в леглото, мистър Битъринг почувствува как костите му се изместват, моделират се и омекват като злато. Жена му, която лежеше до него, бе потъмняла от многото слънчеви следобеди. Кожата ѝ бе станала смугла и златиста; изгоряла почти до черно от слънцето, тя спеше; спяха и децата — като излети от метал в своите легла, а вятърът виеше отчаяно, променяше старата праскова и виолетовата трева, разпиляваше зелените листенца на розите.

Страхът не можеше да бъде овладян. Той се бе впил в гърлото и сърцето му. Стичаше се с потта от мишниците, слепоочието и треперещата длан.

На изток грейна зелена звезда.

Непозната дума се отрони от устните на мистър Битъринг.

— Айорт. Айорт — повтаряше я той.

Думата бе марсианска... Той не знаеше този език.

Посред нощ стана и набра номера на археолога Симпсън.

— Симпсън, какво значи думата „айорт“?

— Ами това е старото марсианско название на нашата Земя?
Защо?

— Ей така.

Телефонната слушалка се изплъзна от ръката му.

— Ало, ало, ало, ало — продължаваше да се чува в нея, докато той седеше, втренчил очи в зелената звезда навън. — Битъринг? Хари, чуваш ли ме?

Дните бяха огласяни от звън на метал. Той издигна скелета на ракетата с неохотната помощ на трима от равнодушните мъже. След около час се умори и трябваше да поседне.

— Височината — изсмя се някой.

— Ядеш ли, Хари? — попита друг.

— Ям — отвърна той сърдито.

— От дълбоко замразените запаси ли?

— Да!

— Отслабнал си, Хари.

— Не съм!

— И по-висок си станал.

— Лъжец!

Няколко дни по-късно жена му го отведе настрани.

— Хари, свършихме всичките запаси от замразена храна. Не остана нищо. Ще се наложи да правя сандвичи с храна, отгледана на Марс.

Той тежко се отпусна на пода.

— Трябва да ядеш — каза тя. — Нямах сили.

— Да — промълви той.

Взе си сандвич, отвори го, погледна го и започна да го гризе.

— И си дай почивка до края на деня — добави тя. — Горещо е. Децата искат да поплуват в канала и да се поразходят. Моля те, ела с нас.

— Не мога да губя време. В такъв критичен момент!

— Само за час — настоя тя. — Плуването ще ти се отрази добре.

Той се надигна, изпотен.

— Добре, добре. Остави ме на мира. Ще дойда.

— Браво, Хари.

Слънцето бе горещо, а денят — тих. Силен, изпепеляващ огън се изсипваше над земята. Движеха се покрай канала: бащата, майката и

децата, които се гонеха, облечени в бански костюми. Спряха и изядоха сандвичите с месо. Той видя как е потъмняла кожата им. Видя жълтите очи на жена си, на децата си, очите им, които никога преди не са били жълти. Побиха го тръпки, но бяха отнесени на вълнички от приятната слънчева топлина. Бе твърде уморен, за да се уплаши.

— Кора, откога очите ти са жълти?

Тя бе озадачена.

— Предполагам, че винаги са били.

— Не са ли се променили от кафяви през последните три месеца?

Тя захапа устни.

— Не. Защо питаш?

— Няма значение.

Те продължиха да седят.

— Очите на децата — каза той. — Те също са жълти.

— Понякога с растежа очите на децата променят цвета си.

— Може би и *ние сме* деца. Поне за Марс. Това се казва идея.

Той се засмя.

— Мисля да поплувам.

Те скочиха във водите на канала и той се остави да потъва надолу, надолу към дъното, като златна статуетка и да лежи там сред зелената тишина. Всичко наоколо бе вода — тиха и дълбока, всичко бе покой. Той усети как постоянно, бавно течение леко го носи.

„Ако полежа тук достатъчно дълго, помисли си той, водата ще свърши своето дело, ще изсмуче плътта ми, докато щръкнат костите ми подобно на корали. Ще остане само скелетът ми. И после водата ще може да изида от този скелет зелени форми, дълбоководни, червени и жълти. Промяна. Промяна. Бавна, дълбока, неусетна промяна. А не е ли същото, както е *там*, горе?“

Той видя небето над него, заляно от тази вода, и слънцето, истинско марсианско слънце, заради атмосферата, времето и пространството.

„Там горе е голяма река, помисли си той, марсианска река, всички ние лежим на дъното ѝ в своите иззидани с камъчета къщурки, в своите потънали каменни домове, като спотайващи се рачета, а водата отмива нашите предишни тела, издължава костите и...“

Той се остави да изплува нагоре в меката светлина.

Тим седеше на брега на канала и наблюдаваше баща си съсредоточено.

— Утха — произнесе той.

— Какво? — попита бащата.

Момчето се усмихна.

— Ти знаеш. „Утха“ на марсиански значи „татко“.

— Откъде научи?

— Не знам. Отнякъде. Утха!

— Какво искаш?

Момчето се поколеба.

— Аз... аз искам да променя името си.

— Да го промениш?

— Да.

Майка му доплува до тях.

— Какво му е лошото на името „Тим“?

Тим неспокойно се размърда.

— Онзи ден ти викаше: „Тим, Тим, Тим.“ Аз дори не чух. Казах си: „Това не е моето име. Имам си ново име, с което искам да ме наричат.“

Мистър Битъринг се улови за брега на канала, тялото му бе сковано от хлад, а сърцето му бавно отмерваше ударите.

— Какво е това ново име?

— Линл. Не е ли хубаво? Мога ли да се наричам така? Моля ви.

Мистър Битъринг подпря с ръка главата си. Замисли се за ракетата, за работата, която вършеше сам, и как дори сред своето семейство оставаше винаги сам, толкова сам.

Чу жена си да казва:

— Защо не?

Чу себе си да произнася:

— Да, можеш да се наричаш така.

— Йеее! — нададе вик момчето. — Аз съм Линл, Линл!

Затичано надолу из ливадата, то танцуваше и викаше.

Мистър Битъринг погледна жена си.

— Защо направихме това?

— Не зная — отвърна тя. — Просто ми се стори добра идея.

Те навлязоха между хълмовете. Разхождаха се по някогашна мозайка от тесни пътечки, край все още бликащи извори. Пътечките

бяха покрити с тънка, прозрачна пелена от прохладна вода през цялото лято. На босите им крака бе прохладно през целия ден; те нагазваха и шляпаха като в поточе.

Стигнаха до малка, изоставена марсианска вила с красив изглед към долината. Построена на върха на един хълм. Стаи от син мрамор, огромни стенописи, басейн. В тази лятна горещина тук бе толкова прохладно. Марсианците не са вярвали в големите градове.

— Колко хубаво би било — каза мисис Битъринг, — ако можехме да се преместим тук горе, в тази вила за през лятото.

— Хайде — подкани я той. — Връщаме се в града. Чака ме още работа върху ракетата.

Но, докато работеше тази нощ, споменът за прохладната вила от син мрамор нахлу в мисълта му. Минаваха часове и ракетата му се струваше все по-маловажна.

С течение на дните и седмиците значимостта ѝ се смали и съвсем се стопи. Предишният страх го нямаше вече. Плашеше се само от мисълта, че бе допуснал да го изостави по този начин. Но някак си горещината, въздухът, условията на работа...

Той дочу шепота на мъжете на терасата пред неговата работилница.

— Всички заминават. Чу ли?

— Добре. Така и трябва.

Битъринг излезе.

— Къде отиват?

Той видя два камиона, натоварени с деца и мебели да потеглят надолу по прашната улица.

— Горе във вилата — каза мъжът.

— Да, Хари. Заминавам. Сам също. Нали, Сам?

— Точно така, Хари. А ти?

— Имам работа тук.

— Работа! Можеш да завършиш тази ракета през есента, когато е по-прохладно.

Той си пое дъх.

— Издигнал съм целия скелет.

— През есента е по-добре.

Гласовете им бяха станали лениви от горещината.

— Трябва да работя — настоя той.

— Есента — увещаваха го те.

И думите им звучаха така убедително, така правдиво.

„През есента ще е най-добре, помисли си той. Ще имам много време тогава.“

„Не — изкрещя някаква частица от неговото съществува дълбоко в него, скътана там, заключена здраво, сподавена. — Не! Не!“

— През есента — повтори той.

— Хайде, Хари — настояваха всички.

— Да — съгласи се той, усещайки как плътта му се разтапя в горещия, втечен въздух. — Да, през есента. Тогава ще започна работа пак.

— Намерих вила край канала Тайра — каза някой.

— Искаш да кажеш „канала Рузвелт“, нали?

— Тайра. Древното марсианско название.

— Но на картата...

— Забрави тази карта. Сега е Тайра. Намерил съм едно място в планината Пилън...

— Искаш да кажеш „веригата Рокфелер“ — поправи го Битъринг.

— Искам да кажа планината Пилън — повтори Сам.

— Да — каза Битъринг, погребан в прилива от горещ въздух. —

Планината Пилън.

Всички помогнаха да се натовари камиона в жаркия, безветрен следобед на следващия ден.

Лора, Тим и Дейвид носеха пакетите. Или както те самите биха предпочели да ги наричат: „Тил, Линл и Уер носеха пакетите.“

Изоставиха мебелите в малката бяла къщурка.

— За Бостън бяха направо чудесни — каза майката. — И в тази къщичка също. Но горе във вилата! Не. Ще си ги вземем, когато се върнем през есента.

Битъринг мълчеше.

— Имам няколко идеи за мебелите във вилата — каза той след известно време. — Огромни, тежки мебели.

— А твоята „Енциклопедия“! Сигурно ще я вземеш със себе си?

Мистър Битъринг се огледа.

— Ще дойда да я взема идната седмица.

Те се обърнаха към дъщеря си.

— А твоите рокли от Ню Йорк?

Момичето ги погледна изненадано и смутено.

— Ами, не ги искам повече.

Те затвориха газта, водата, заключиха вратите и се отдалечиха. Бащата надникна в камиона.

— Боже мой, не сме взели много — отбеляза той. — Като имам предвид колко донесохме на Марс, това е само шепичка!

Той запали камиона.

После дълго стоя загледан в малката бяла къщичка и бе обладан от желанието да изтича до нея, да я докосне, да се сбогува с нея, защото му се струваше, че заминава на дълго пътешествие, изоставил нещо, към което никога не би могъл напълно да се завърне и никога отново не би могъл да проумее.

Точно тогава по пътя минаха Сам и семейството му в друг камион.

— Хей, Битъринг! Ето ни, тръгнахме!

Камионът се заклатушка надолу по някогашното шосе извън града. След него в същата посока се отправиха още шестдесет. След отминалата колона гъст облак от прахоляк обгърна потъналия в тишина град. Водите на канала бяха сини на слънцето и тих ветрец подухваше в клоните на странните дървета.

— Сбогом, град! — промълви мистър Битъринг.

— Сбогом, сбогом — повтори цялото семейство, като махаше с ръка.

И повече не погледнаха назад.

Лятото пресуши каналите. Лятото премина като огън над ливадите. В опустялото земно селище боядисаните къщи се олющиха и обелиха. Автомобилните гуми, върху които децата се бяха лютели в задните дворове, бяха увиснали като спрени часовникови махала в нажежения въздух.

В работилницата скелетът на ракетата се покри с ръжда.

В тихата есен мистър Битъринг стоеше — съвсем смугъл сега, съвсем златоок, на склона край своята вила и гледаше към долината.

— Време е да се връщаме — каза Кора.

— Да, но няма да се върнем — промълви той. — Там няма вече нищо.

— Твоите книги — напомни му тя. — Твоите чудесни костюми. Твоите *илес* и твоите чудесни *айор уеле ре* — поправи се тя.

— Градът е опустял. Никой няма да се върне — каза той. — Няма причина за това, никаква.

Дъщерята шиеше гоблени, а синовете свиреха на старинни флейти и кавали; смехът им отекуваше в мраморната вила.

Мистър Битъринг стоеше загледан в земното селище далеч долу в долината.

— Такива странни, такива абсурдни домове са построили земните жители.

— Не са познавали по-добри — размишляваше жена му. — Такива грозни хора. Радвам се, че вече ги няма.

Двамата се спогледаха, сепнати от това, което току-що бяха произнесли. Засмяха се.

— Къде ли са отишли? — чудеше се той.

Погледна жена си. Тя бе златна и стройна като дъщеря му. Погледна го и тя и той й се стори почти толкова млад, колкото големия им син.

— Не знам — промълви тя.

— Ще се върнем в града може би идната година или следващата, или пък по-следващата — каза той спокойно. — А сега... топло ми е. Искаш ли да поплуваме?

Те обърнаха гръб на долината. Ръка за ръка тръгнаха мълчаливо надолу по пътеката от бистра изворна вода.

Пет години по-късно от небето се спусна ракета. Тя кацна сред облаци пара в долината. От нея с викове изскочиха хора.

— Спечелихме войната на Земята! Дойдохме да ви спасим! Хей!

Но построеното от американците градче от къщички, с прасковени дръвчета и театри, стоеше онемяло. Намериха полузавършен скелет на ракета, който ръждясваше на една опустяла работилница.

Новопристигналите претърсиха хълмовете. Капитанът основа щаб в един изоставен бар. Лейтенантът му се върна, за да докладва.

— Градът е безлюден, но сред хълмовете открихме местни жители, сър. Смугли. Златооки. Марсианци. Определено дружелюбни.

Разговаряхме съвсем малко. Усвояват английски твърде бързо. Уверен съм, че отношенията ни с тях ще бъдат най-дружески, сър.

— Смугли, а? — повтори замислено капитанът. — Колко са?

— Около шестстотин-осемстотин, бих казал, живеят в мраморните развалини сред хълмовете, сър. Високи, здрави. Жените им са красиви.

— Казаха ли ви какво е станало с мъжете и жените, които са построили това земно селище, лейтенант?

— Нямаат ни най-малка представа за това, което се е случило с този град и неговите жители.

— Странно. Мислиш ли, че тези марсианци са ги убили?

— Изглеждат удивително миролюбиви. Вероятно чума е унищожила града, сър.

— Вероятно. Предполагам, че това е една от загадките, които никога няма да разбулим. Една от онези загадки, за които четем понякога.

Капитанът огледа стаята, прашните прозорци, сините планини, които се извисяваха отвъд тях, каналите, в които водата течеше, озарена от слънцето, и чу тихия шепот на вятъра. Той потрепера. После, като се съвзе, почука с пръст голямата нова карта, която бе забол с кабарче върху една празна маса.

— Ще имаме много работа, лейтенант.

Гласът му продължи монотонно и тихо да нарежда, докато слънцето потъваше зад сините хълмове.

— Нови селища. Минни обекти, проучване на полезните изкопаеми. Да вземем бактериологични проби. Работата, всичката тая работа. А старите записи са изгубени. Ще трябва да правим нови карти, да дадем нови имена на планините, реките и всичко останало. Ще ни е необходимо малко въображение.

— Какво ще кажете, ако назовем тези планини „веригата Линкълн“, този канал „Уошингтън Канал“, тези хълмове... можем да наречем тези хълмове на ваше име, лейтенант. Дипломация. А вие от учтивост може да назовете някой град на мое име. Услуга за услуга. А защо да не наречем тази долина на Айнщайн, а онова по-нататък... *слушате* ли ме, лейтенант?

Лейтенантът откъсна втренчения си поглед от синевата и тихата мъгла над хълмовете, далече отвъд града.

— Какво?... О, тъй вярно, сър!

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.